

SIT GLADNOM NE VJERUJE

Izgleda da nacionalna epidemija nedostatka liječnika još uvijek ne zabrinjava one koji su, između ostalog, izabrani da je zaustave. Krojači zdravstvene sudbine hrvatskih građana uporni su u svom nastojanju palijativnog zbrinjavanja nedostatka liječnika. Liječničke kadrovske rupe krpaju zakrpama ekstremne satnice prekovremenog rada i radnog mobiliziranja već umirovljenih, radom iscrpljenih liječnika. Palijativna terapija nikada ne dovodi do izlječenja, već samo kratkoročno odgađa predvidiv fatalni epilog. Zašto je to tako?

Slučaj umirovljenog neurokirurga, sveučilišnog profesora kojem nije produžen ugovor o radu nakon što mu je puni radni vijek već produžen za gotovo tri godine, jako dobro oslikava trenutno stanje hrvatskog društva. Emotivni osvrt životne suputnice uglednog neurokirurga, objavljen na društvenoj mreži, izazvao je pravu histeriju u većem dijelu hrvatske javnosti. Novinari se danima zgražaju nad „beščutnosti“ uprave najveće zdravstvene ustanove u državi. Jedni u tome vide drastičan primjer neodgovorne državne politike, a drugi „strašnu spoznaju da se ambicija, znanje i profesionalnost puno češće kažnjavaju nego nagrađuju, što mnoge mlade ljude tjera iz Hrvatske“. Pacijenti očajavaju? Istovremeno izražavaju neizmjernu zahvalnost liječniku na odlasku i naglašavaju zabrinutost za svoje zdravlje i neizvjesnu sudbinu. Potpisuju se peticije i najavljuju prosvjedi.

Medijska „beatifikacija“ za mnoge najboljeg, a svakako vrhunskoga hrvatskog neurokirurga i omiljenog liječ-

nika, otkrila je još jednu posebnost našega društva. U Hrvatskoj o sudbini zdravstva i zdravstvenih ustanova odlučuju i politički podobne, stručno nekompetentne osobe koje ne razumiju čak niti osnovne postulate funkcioniranja ustanova čiji su nominalni vlasnici. Župan Virovitičko-podravške županije ekspresno je „zaposlio“ umirovljenog sveučilišnog profesora i ponosno se obratio cjelokupnoj hrvatskoj javnosti: „Što god mu bude trebalo, od opreme, uvjeta, službenog auta, stana, naravno i veće plaće nego je ona bila na Rebru, Virovitičko-podravska županija će mu ispuniti, jer ljudi kao on su nam potrebni iznad svega“. Time je razotkrio zabrinjavajuću dubinu svog neznanja i teške dezorijentiranosti, jer opća bolnica čiji je vlasnik nema potrebne tehničke niti ljudske resurse pa čak niti ugovorenu djelatnost neurokirurgije. Tamo gdje nema neurokirurgije ne može niti najbolji neurokirurg raditi svoj posao neurokirurga. Da situacija bude apsurdnija, u istoj županiji na razini primarne zdravstvene zaštite nedostaje gotovo polovica potrebnih –

planiranih i ugovorenih timova u mreži javne zdravstvene zaštite, a u bolnici značajan broj specijalista gotovo svih specijalističkih djelatnosti koje ona ima ugovorene s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje.

Kako to da župan liječnike koji obavljaju djelatnost koju ima ugovorenu u svojoj županiji i koji mu dokazano trebaju i svakodnevno nedostaju, ne doživljava „potrebim iznad svega“, dok je onima koje objektivno ne treba, spreman dati „što god im treba, od opreme, uvjeta, službenog auta, stana, veće plaće“? Izgleda da nacionalna epidemija nedostatka liječnika još uvijek ne zabrinjava one koji su, između ostalog, izabrani da je zaustave. Ne treba biti epidemiolog da bi se predvidjelo da će nepravovremeno zaustavljanje epidemije ugroziti kompletnu populaciju i iza sebe ostaviti nepopravljivu štetu. Krojači zdravstvene sudbine hrvatskih građana uporni su u svom nastojanju palijativnog zbrinjavanja nedostatka liječnika. Liječničke kadrovske rupe krpaju zakrpama ekstremne satnice prekovremenog rada i radnog mobili-

ziranja već umirovljenih, radom iscrpljenih liječnika. Palijativna terapija nikada ne dovodi do izlječenja, već samo kratkoročno odgađa predvidiv fatalni epilog.

U više navrata javnost je svjedočila raznim privilegijama naših političara. Operiralo ih se vikendom bez hitnih indikacija, dovodili su im se liječnici iz inozemstva koji su ih operirali u državnim ustanovama, a neki su odlazili u inozemstvo na medicinske zahvate koji se jednako kvalitetno obavljaju i u Hrvatskoj. U praksi je gotovo nepisano pravilo da je za gradonačelnike, župane, ministre, uvažene saborske zastupnike ili visoko rangirane državne dužnosnike lista čekanja nepoznat pojam i nedoživljeno iskustvo. Zajedničko je svim spomenutim privilegijama, odnosno zloupotrebama zdravstvenog sustava, da u njima sudjeluju i da ih omogućavaju hrvatski liječnici. Bez nas bi ih bilo nemoguće ostvariti. Zato, sljedeći put kad vas nazove ili nazovu da žurno dogovorite, organizirate ili obavite medicinski nehitnu pretragu ili neki „hladni“ zahvat nekome od uvaženih političkih moćnika, striktno se držite procedure. Pogledajte listu čekanja i dogovorite prvi slobodan termin, jednako kao što bi isti dogovorili i za sve druge hrvatske građane.

Tek kad političare osvijestimo i zadržimo ih u realnoj zdravstvenoj svakodnevnici u kojoj se pregled abdomena MR-om čeka 516 dana, a operacija očne mrežne dvije godine (podaci HZZO-a za jednu zagrebačku kliničku bolnicu na dan 4. travnja 2018.), zdravstveni sustav i zdravstveni djelatnici znatno će skočiti na njihovoj listi prioriteta. Ako ni zbog čega ili ni zbog koga drugog, onda zbog njih samih. Život u paralelnom, nerealnom zdravstvenom sustavu, u kojem im je sve dostupno, i to odmah, političare čine neosjetljivim i nespremim za rješavanje problema zdravstvenog sustava. Stara narodna mudrost kaže: „Sit gladnom ne vjeruje!“. Tek kada hrvatski političari, državni i drugi dužnosnici u potpunosti počnu dijeliti zdravstvenu sudbinu običnog, normalnog, društveno nemoćnog i privilegijama nezaštićenog puka i na vlastitoj koži osjete i postanu svjesni hrvatske zdravstvene zbilje kao i upitnosti njene perspektive, možemo očekivati pomake na bolje. Koliko će vremena do tada proći u dobroj mjeri ovisi i o nama samima.

Doc. dr. sc. **TRPIMIR GOLUŽA**
Predsjednik Hrvatske liječničke komore

